

Tööturuteenuste ja -toetuste seaduse ning teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu väljatöötamise kavatsus

Väljatöötamiskavatsus (edaspidi VTK) hõlmab 10 probleemi, mille lahendamiseks on kavas muuta: tööturuteenuste ja -toetuste seadust (edaspidi TTTS), maksukorralduse seadust (edaspidi MKS), töötuskindlustuse seadust (edaspidi TKindIS), töölepingu seadust (edaspidi TLS) ja töövõimetoetuse seadust (edaspidi TVTS). Viie seaduse probleemid on koondatud ühte VTK-sse, sest mitmed neist on seotud enam kui ühe seaduse reguleerimisalaga. VTK sisaldab järgmisi probleeme:

- 1) Sõidu- ja majutustoetusega hüvitatakse sõidukulu elukohapõhise tasuta sõiduõiguse korral;
- 2) Töövõimetoetust tuleb vähendada varem makstud töötutoetuse võrra mitmeid kordi;
- 3) Puudub õiguslik alus töövõimetoetuse ja osaliselt töövõime hindamise andmete ning töötamise ja töö eest saadud tasud andmete kandmiseks tööpoliitika infosüsteemi;
- 4) Töö- ja renditöövahendajad ei täida seadustes sätestatud nõudeid ega järgi võrdse kohtlemise põhimõtteid ning järelevalve nende üle ei ole tõhus;
- 5) Alusetult saadud tööturuteenuste ja -toetuste ning kindlustushüvitiste kulu tagasinõudmisel puudub kaalutusõigus;
- 6) EL tööhõivet soodustavatest toetusest kaasrahastatavate tegevuste elluviimiseks ajutise riigipoolse rahastamisallika leidmine on aeganõudev;
- 7) EL määruse alusel tuleb luua Euroopa töoturuasutuste võrgustikku (edaspidi EURES võrgustik) liikmete ja partnerite vastuvõtusüsteem;
- 8) Isik võib temast mitteolenevatel põhjustel jääda ilma töövõimetoetuse ettemaksest;
- 9) Töövõimetoetuse maksmise tingimused ei soodusta õpingute jätkamist;
- 10) Töövõimetoetust vähendatakse ebaõiglaselt, kui maksja süül saab isik mitme kuu sissetuleku ühes kuus.

1. Probleemi kirjeldus ja selle tekke põhjus

Probleem 1

TTTS § 36 alusel makstakse sõidu- ja majutustoetust (edaspidi SMT) töötule, kes osaleb tööturukoolituses, tööpraktikas, tööharjutuses ja tööalases rehabilitatsioonis¹. Töötaval ja õppival isikul on õigus saada SMT, kui ta osaleb tööalases rehabilitatsioonis. SMT saamiseks ei pea isik esitama avaldust ega iga tööturuteenusel osaletud päeva kohta sõidukulu tõendavaid dokumente. Neist nõuetest loobuti 2011. aastal menetlusökoonomia tagamise eesmärgil. Toetust makstakse kord kuus pärast tööturuteenuse läbiviijalt osalemise andmete saamist nn ühikuhinna alusel. SMT suurus arvutatakse tööturuteenuse toimumise koha ja isiku elukoha kahekordse vahemaa alusel. Ühe kilomeetri hind on 0,1 eurot ja toetuse ülemmäär 26 eurot päevas.

SMT maksmise eesmärk on osaliselt hüvitada tööturuteenusel osalemisega kaasnev transpordi- või majutuskulu. Kui isik saab kasutada ühistransporti tasuta, hüvitatakse SMT maksimisega talle sõidukulu, mida ei ole tekkinud. Õigus tasuta sõita võib tekkida ühistranspordiseaduse või kohaliku omavalituse (edaspidi KOV) üksuse määruse alusel. Viimaste alusel võib see õigus olla kõigil KOV-i elanikel või piiratud isikute ringil, kogu KOV-i territooriumil, asula piires või asulate vahel jne. Seni ei ole SMT maksmist välistava asjaoluna tasuta sõiduõigust TTTS-s sätestatud, sest selle õiguse tuvastamine iga isiku puhul on olnud ebaproportsionaalselt töö- ja ajamahukas võrreldes toetuse suuruse ja selle maksmiseks kuluva summaga. Viimastel aastatel on mitmed KOV üksused laiendanud isikute ringi, kellel on elukohapõhine õigus sõita tasuta, ja selle õiguse tuvastamine on

¹ Lisaks on SMT saamise õigus TTTS alusel kehtestatud tähtajalises tööhõiveprogrammis ja ministri käskkirjaga kehtestatud EL toetuse andmise tingimustes nimetatud isikutel.

rahavastikuregistri andmete põhjal suhteliselt lihtne. Seetõttu ei saa SMT maksmist jätkuvalt põhjendada menetlusökonoomiaga.

Probleem 2

Töövõimetoetuse määramise korral lõpetatakse TTTS § 33 p 6 alusel töötutoetuse maksmine töövõimetoetuse õiguse tekkimise või otsuse tegemise päevast arvates. Töövõimetoetuse maksmisel tagasiulatuvalt töötutoetusega kattuva perioodi eest vähendatakse TVTS § 13 lõike 6 alusel töövõimetoetust töötutoetuse summa võrra. Kui töötutoetuse maksmine lõpetakse töövõimetoetuse otsuse tegemise päevast, võib kahe toetuse maksmise erinevuste tõttu tekkida vajadus vähendada töövõimetoetust mitmel kuul. Mõlemat toetust makstakse tagasiulatuvalt, kuid erinevate perioodide eest. TTTS § 31 lõike 2 järgi makstakse töötutoetust vastuvõtul käimise vaheliste päevade eest. See periood võib olla kuni 30 päeva ning hõlmata nii ühe kui ka mitme kuu päevi. TVTS § 17 lõike 1 järgi makstakse töövõimetoetust jooksva kalendrikuu eest järgmise kuu 10. päevaks. Esimese töövõimetoetuse maksega saab tasaarveldada juba teadaoleva töötutoetuse summa, kuid ei pruugi olla teada, kas isikul tekib õigus saada töötutoetust viimasest pöördumisest kuni töövõimetoetuse määramise otsuse päevani. See selgub alles siis, kui isik pöördub Eesti Töötukassasse (edaspidi töötukassa) talle määratud ajal ja täidab töötutoetuse saamiseks ettenähtud tingimusi. Seetõttu võib tekkida vajadus tasaarveldada töövõimetoetust ka järgmisel kuul. See suurendab töötukassa töökoormust ning on isikule segadust tekitav.

Probleem 3

Tööpoliitika infosüsteem (edaspidi TÖIS) on TTTS § 8¹ järgi andmekogu, mida peetakse tööpoliitika väljatöötamiseks, seiramiseks ja hindamiseks vajalike andmete saamiseks. TÖIS sisaldab isikule osutatud teenuste ning makstud toetuste/hüvitiste isikustamata andmeid. Kehtivas TTTS-is puudub õiguslik alus kanda TÖIS-i:

- 1) töövõimetoetuse ja kõiki töövõime hindamise andmeid. 2016. aastal alanud töövõimereformiga asendatakse püsivalt töövõimetuks tunnistamise ja töövõimetuspensionimise maksmise skeem järk-järgult uue töövõime hindamise ja töövõimetoetuse maksmise skeemiga. Töövõimereformi ettevalmistamisel muudeti TTTS § 8¹ lõike 4 punkti 4, täiendades TÖIS-i kantavate andmete loetelu osalise ja puuduva töövõime andmetega. Kuid TVTS § 5 lõike 3 järgi võib töövõime hindamisel olla mitte kaks vaid kolm tulemust – töövõime ei ole vähenenud, osaline töövõime ja töövõime puudub. Kehtiva TTTS § 8¹ lõike 4 punktis 4 puudub õiguslik alus kõigi kolme töövõime hindamise tulemuse ning töövõimetoetuse andmete kandmiseks TÖIS-i. Nende andmete olemasolu on tõhusa tööpoliitika väljatöötamise ning töövõimereformi käigus rakendatavate poliitikameetmete seire ja tulemuslikkuse hindamise eelduseks;
- 2) töötamise ja töötasu andmeid. Praegu saab tööpoliitika väljatöötamisel, seiramisel ja hindamisel töötamise kestust ja töötasu andmeid tuletada sotsiaalmaksu maksmise andmete põhjal. Samas on täpsemad töötamise andmed kantud töötamise registrisse ja töötasu andmed maksukohustuslaste registrisse ning nende põhjal on võimalus teha detailsemaid analüüse, sh paremini hinnata tööturumeetmete mõju kestlikkust ja kvaliteeti. Nende andmete kandmiseks TÖIS-i puudub õiguslik alus.

Probleem 4

Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (edaspidi ILO) konventsioon nr 181 eraõiguslike tööhõiveagentuuride kohta reguleerib nende asutuste tegevust. Et töökohad oleks kõigile kättesaadavad on konventsiooni olulisteks põhimõteteks tööd leida soovivate isikute võrdne kohtlemine ja keeld nõuda töövahenduse ja renditööjõu vahendamise eest isikult tasu. TTTS sätestab töövahendust ja renditööjõu teenust osutavatele ettevõtjatele majandustegevuse piirangud ja

nõuded. Mõlemal on majandustegevusteate esitamise kohustus. Töövahendusele kohaldub tööotsijalt tasu nõudmise keeld. Soolise võrdõiguslikkuse seaduse (edaspidi SoVS) alusel on töövahendajal keeld nõuda andmeid, mis on seotud soolise kuuluvuse ja perekondlike kohustustega.

Kõik töövahendajad ei täida TTTS-s sätestatud tasu nõudmise keeldu. Seda põhjendatakse sellega, et tegemist ei ole töövahendusega, vaid konsultatsiooni- või nõustamisteenusega². Renditööjõu vahendajatel ei ole alates 22.12.2013 tasu nõudmist keelatud, kuid Tööinspeksioon on renditööjõu vahendamisel isikult tasu võtmise keeluna tõlgendanud TTTS-i § 39¹, mille järgi on ettevõtjal keelatud nõuda tema poole tööleidmise sooviga pöördunud isikult tasu vaba töökoha ja tööandja andmete eest³. Selline tõlgendus ei ole õiguslikult selge ega vasta täielikult renditöö direktiivi 2008/104/EÜ artikli 6 lõigete 2 ja 3 nõuetele.

Nii nagu kõik töövahendajadki ei esita ka kõik renditööjõu vahendajad majandustegevusteadet. Renditöö puhul vajab kitsendamist ettevõtjate ring, kellele nõue kohaldub. Praegu kohaldub see kõigile renditööd pakkuvatele ettevõtjatele, sõltumata sellest, kas tegemist on tööandjaga, kes rendib ajutiselt välja oma töötajaid, kes on tööle võetud ja tavaliselt täidavad tööülesandeid tööandja juures, või tööandjaga, kes sisuliselt tegutseb rendiagentuurina direktiivi 2008/104/EÜ mõistes⁴. Kõigi ühesugust kohtlemist on põhjendatud järelevalve lihtsustamise vajadusega. See ei ole aga otstarbekas, kuna töötajalt tasu nõudmise risk on suurem rendiagentuurina tegutsevate ettevõtjate puhul.

SoVS § 6 lõige 4 sätestab keelu nõuda soolise kuuluvuse ja perekondlike kohustustega seotud andmeid, kuid töövahendajad (eelkõige töövahendusportaalid) küsivad tööotsijatelt neid andmeid ja võimaldavad tööandjal neid värbamisel kasutada. Töoga mitteseotud andmete küsimine piirab inimese võimalust leida tööd ja on vastuolus võrdse kohtlemise põhimõttega. Samuti puudub kehtivas õiguses keeld küsida töövahendamisel andmeid võrdse kohtlemise seaduse (edaspidi VõrdKS) § 2 lõigetes 1 ja 2 sätestatud diskrimineerimisaluste kohta (rahvus, rass, usutunnistus või veendumus, vanus, puue või seksuaalne sättumus).

Eelpoolnimetatud nõuete mittetäitmist soodustab tõhusa järelevalvemehhanismi puudumine. Praegu on järelevalve osaliselt Sotsiaalministeeriumi ülesanne, kuid ministeerium ei peaks tegema riiklikku järelevalvet eraõiguslike isikute tegevuse üle⁵. Samuti ei ole järelevalvemeetmed piisavad rikkumiste ennetamiseks ja tuvastamiseks.

Probleem 5

TTTS § 41 lõike 1 järgi nõuab töötukassa tööturutoetuseks alusetult makstud või tööturuteenuste osutamiseks kulunud summad tagasi tööturuteenuse saaja poolt teadliku valeandmete esitamise, tööturutoetuse või -teenuse saamist mõjutavatest asjaoludest teatamata jätmise korral või TTTS § 18 lõikes 9, § 19 lõigetes 8 ja 8¹ ning § 20 lõikes 5 nimetatud juhtudel. Riigikohtus⁶ tunnistas selle sätte

² Ringkonnakohus leidis kohtuasjas nr 3-10-2781, et „töövahendus on teenuste kompleks ... Tähtsust ei oma asjaolu, kuidas pooled omavahelises lepingus teenust nimetavad, vaid see, kas teenus on sisuliselt töövahendus või mitte.“

³ Tööinspeksioon, Renditöö, 2015, https://www.ti.ee/fileadmin/user_upload/Renditoo.pdf, lk 2.

⁴ Artikkel 3 lõike 1 punkt c defineerib rendiagentuuri kui füüsilise või juriidilise isiku, kes sõlmib töölepinguid või töösuhteid renditöötajatega, et lähetada neid kasutajaettevõtjatesse, kus nad töötavad ajutiselt kasutajaettevõtja järelevalve all ja juhtimisel.

⁵ Sotsiaalministeeriumi valitsemisalas on riigi sotsiaalprobleemide lahendamiskavade koostamine ja elluviimine, rahva tervise kaitse ja arstiabi, tööhõive, tööturu ja töökeskkonna, sotsiaalse turvalisuse, sotsiaalkindlustuse ja -hoolekande korraldamine, võrdse kohtlemise ning naiste ja meeste võrdõiguslikkuse edendamine ja sellealase tegevuse koordineerimine ning vastavate õigusaktide eelnõude koostamine.

⁶ Riigikohtu otsus nr 3-3-1-51-13, Riigikohtu koduleht <http://www.nc.ee/?id=11&tekst=RK/3-3-1-51-13>

põhiseaduse vastaseks ja kehtetuks selles osas, mis ei näe ette tagasinõude esitamisel kaalutusõigust juhul, kui isik on jätnud töötukassale teatamata teenuse või toetuse saamist mõjutavatest asjaoludest. Kuigi töötukassa kohaldab juba praegu kaalutusõigust, lähtudes Riigikohtu otsusest, ei tulene see TTTS § 41 lõike 1 sõnastusest ning sätte sõnastus on jätkuvalt osaliselt vastuolus põhiseadusega ja kehtetu. Sõna „nõuab“ tähendab tagasinõude esitamise kohustust, st kaalutusõigus puudub. Selleks, et hinnata tagasinõude põhjendatust, ei saa isikud tavapärasel kombel vaadata seaduses sätestatud õiguslikku alust, vaid peavad otsima Riigikohtu praktikas kujunenud kriteeriume.

Lähtudes Riigikohtu otsusest võib analoogia põhjal järeldada, et põhiseadusega vastuolus võib olla ka TKindIS § 46, mis ei näe ette kaalutusõigust kindlustatule, töötajale või ametnikule õigusliku aluseta määratud ja makstud hüvitiste tagasinõudmisel.

Probleem 6

Euroopa Liit rahastab tööhõive tõstmise seotud projekte ja tegevusi (edaspidi EL tööhõivet soodustavad toetused) mitmest fondist: Euroopa Sotsiaalfond (edaspidi ESF), Euroopa Globaliseerumisega Kohanemise Fond (edaspidi EGF), Noorte Tööhõive Initsiatiiv (edaspidi YEI) jms. EL tööhõivet soodustava toetuse saamiseks esitab liikmesriik taotluse või kava, mille Euroopa Komisjon ja/või Parlament vms kinnitab. Taotluse või kava kinnitamine võtab aega isegi siis, kui kõik tingimused on Euroopa Komisjoniga eelnevalt kooskõlastatud. Eestis on selliste tööhõivet soodustavate projektide ja tegevuste peamiseks elluviijaks töötukassa. Projekti või tegevuste elluviimisega võib alustada enne selle kinnitamist. See on vajalik olukordades, kus on vaja kiiresti reageerida, et ennetada ebasoovitavaid tagajärgi. Näiteks 2016. aastal Ida-Virumaa suurkoondamiste puhul taotleti toetust EGF-ist 11. mail, rahastamisotsus allkirjastati 23. novembril 2016. Kiire reageerimise eesmärgil alustati tegevuste elluviimisega enne projekti kinnitamist ja selleks kasutati siseriikliku rahastamisallikana sildfinantseeringut.

Arvestades, et siseriiklik rahastuskeem on kujundatud selliselt, et töötukassa viib tegevused ellu, kannab kulud ja seejärel taotleb väljamakset EL tööhõivet soodustavatest toetustest, on iga kord enne projekti või tegevuste elluviimist vaja leida vastus küsimusele, kust leida selleks ajutiselt raha. Töötukassal ei ole võimalust kuni väljamaksetaotluse rahuldamiseni rahastada tegevusi töötuskindlustusvahenditest, välja arvatud ESF-ist kaasrahastatavad tegevused, milleks võib TKindIS §-de 37 ja 38 alusel ajutiselt kasutada töötuskindlustuse sihtfondide vahendeid. Eriti kiireloomuliste projektide ja tegevuste elluviimisel on rahastamisallika leidmine liigselt aeganõudev ja takistab tegevuste elluviimisega alustamist.

Probleem 7

EURES võrgustik on Euroopa Komisjoni ning Euroopa Majanduspiirkonna (edaspidi EMP) liikmesriikide (EL liikmesriigid, Norra, Island ja Liechtenstein) tööhõiveasutuste ja muude partnerorganisatsioonide koostöövõrgustik, mille eesmärk on toetada töötajate vaba liikumist, pakkudes töötajale töökoha leidmiseks ja tööandjale tööjõu värbamiseks vajalikke teenuseid. Euroopa Komisjon tuvastas selle toimimises mitmeid puudusi: võrgustik koosnes peamiselt riiklikest tööturuasutustest ega olnud piisavalt lai töövahenduse vajalikus mahus pakkumiseks, tugi- ja nõustamisteenuse kättesaadavus liikmesriikides oli ebaühtlane jms. EURES võrgustiku toimimise parandamiseks algatas Euroopa Komisjon reformi. 2016. aasta aprillist jõustunud määrusega nr 2016/589⁷ (edaspidi EURES määrus) luuakse koostööraamistik ning kehtestati põhimõtted ja normid,

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2016/589, 13. aprill 2016, milles käsitletakse Euroopa tööturuasutuste võrgustikku (EURESe võrgustik), töötajate juurdepääsu liikuvusteenustele ja tööturgude edasist integratsiooni ning millega muudetakse määruseid (EL) nr 492/2011 ja (EL) nr 1296/2013 (EMPs

mis on liikmesriikidele kohustuslikud. Uuenenud EURES võrgustikuga saavad liituda avaliku-, era- või kolmanda sektori tööturuasutused. Nende kaasamisega loodetakse suurendada vahendatavate töökohtade arvu ja tugiteenuste pakkumist.

EURES määrus on nn direktiivilaadne määrus, mis lisaks sellele, et on otsekohalduv, paneb liikmesriigile kohustuse teatud küsimused siseriiklikult reguleerida. Liikmesriigid, sh Eesti, peavad hiljemalt 13. maiks 2018 looma vastuvõtusüsteemi, mis võimaldab EURES võrgustikuga liituda kõigil avaliku, era- või kolmanda sektori tööturuasutustel, kes vastavad määruse lisas nr 1 sätestatud miinimumkriteeriumitele ja liikmesriigi poolt määruse alusel seatud täiendavatele nõuetele.

Probleem 8

Uus töövõime hindamise ja töövõimetoetuse maksmise skeem asendab järk-järgult püsivalt töövõimetuks tunnistamise ja töövõimetuspensioni maksmise skeemi. Vanast skeemist uude üleminekul makstakse esimesel kuul töövõimetoetust ette, et vältida kuni 40-päevase sissetulekuta perioodi tekkimist pensioni ja toetuse maksmise erinevuse tõttu (pensioni makstakse sama kuu eest ette ja toetust tagasiulatavalt eelmise kuu eest). TVTS § 27 lõike 7 järgi töövõimetoetuse ettemakse tegemisel on ilmnunud kaks kitsaskohta:

- 1) sõnaselgelt ei ole sätestatud, et töövõime hindamise ja töövõimetoetuse taotlused tuleb esitada piisavalt vara, arvestades töövõime hindamisele ja töövõimetoetuse määramisele kuluvat aega (vastavalt kuni 30 ja 10 tööpäeva). Sissetulekuta perioodi vältimise eelduseks on, et töövõime hindamise ja töövõimetoetuse määramise otsus jõutakse teha enne püsiva töövõimetus lõppu. Kui isik esitab taotlused püsiva töövõimetus perioodi lõpus, sh viimasel päeval, võib ta olla ilma sissetulekuta kuni 40 tööpäeva. Ka vanas skeemis tekkis sissetulekuta periood, kui isik ei esitanud taotlust püsiva töövõimetus korduvekspertiisi tähtjal⁸;
- 2) isik võib kaotada õiguse töövõimetoetuse ettemaksele temast mitteolenevatel põhjustel isegi siis, kui ta esitas taotlused püsiva töövõimetus korduvekspertiisi tähtjal. Seda juhul, kui töövõime hindamise ja töövõimetoetuse otsuseid ei saa teha õigeaegselt. Näiteks seetõttu, et tervise infosüsteemi kantud andmed ei ole töövõime hindamiseks piisavad või need puuduvad.

Probleem 9

Töövõimetoetust makstakse TVTS § 11 alusel sissetuleku tagamiseks isikule, kellel on tuvastatud osaline või puuduv töövõime. Osalise töövõime puhul eeldatakse, et isik on võimeline tööga sissetulekut teenima. Seetõttu makstakse talle töövõimetoetust vaid siis, kui ta täidab TVTS § 12 sätestatud tingimusi (töötab, on töötuna arvele võetud või viibib mõjuval põhjusel tööturult eemal, sh omandab põhi-, kesk-, kutse- või kõrgharidust). Kui isik ei tööta ega viibi mõjuval põhjusel tööturult eemal, peab ta olema töötuna arvele võetud ja täitma töötü kohustusi, st otsima aktiivselt tööd ning olema koheselt valmis tööle asumiseks. Seda ka siis, kui ta samal aastal pärast põhihariduse omandamist kavatses alustada kesk- või kutsehariduse omandamist või pärast kesk- või kutsehariduse omandamist kõrgharidust või pärast kõrghariduse omandamist jätkata õpinguid selle järgmisel astmel. Kooli lõpetamise korral arvatakse isik koolist välja üldjuhul juunis. Põhikoolis ja kutseõppeasutuses ning üldjuhul ka kõrgkoolis algab õppeaasta 1. septembril. Kohustuslik töötü suvekuudel võib soodustada koolilõpetaja tööle asumist, kuid töö leidmine võib ka mõjutada

kohaldatav tekst) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2016/589, 13. aprill 2016, milles käsitletakse Euroopa tööturuasutuste võrgustikku (EURESe võrgustik), töötajate juurdepääsu liikuvusteenustele ja tööturgude edasist integratsiooni ning millega muudetakse määruseid (EL) nr 492/2011 ja (EL) nr 1296/2013 <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?qid=1489502659838&uri=CELEX:32016R0589>

⁸ Korduvekspertiisi taotlus tuleb esitada hiljemalt püsiva töövõimetus lõpule eelneva kuu 20-daks kuupäevaks, st vähemalt 40 või 41 kalendripäeva enne püsiva töövõimetus lõppu.

negatiivses suunas tema otsust jätkata õpinguid. Vähene haridus ja oskused mõjutavad negatiivselt isiku edasist toimetulekut tööturul.

Probleem 10

Kui töövõimetoetuse saaja sissetulek toetuse maksmise kuule eelnenud kuul ületab 90-kordset kehtivat päevamäära (1012,5 eurot, alates 1. aprillist 1063,8 eurot), vähendatakse töövõimetoetust TVTS § 13 lõike 3 alusel summa võrra, mis on pool tema sissetuleku ja 90-kordse päevamäära vahest. Sissetulekuna võetakse arvesse töö tegemise eest saadud tasud, töötuskindlustushüvitis, vanemahüvitis, ajutise töövõimetoetuse hüvitis ja tööandja makstav haigushüvitis. Töövõimetoetuse vähendamisel võetakse arvesse selle kuu sissetulek, mille eest toetust makstakse. Probleem tekib siis, kui mitme kuu sissetulek makstakse välja ühes kuus maksja süül. Seetõttu võib see ületada 90-kordset töövõimetoetuse päevamäära ja põhjustada töövõimetoetuse vähendamise ebaõiglaselt. Kui sissetulek oleks välja makstud õigesti, st mitmel kuul, ei pruugi see ületada 90-kordsest päevamäära ja töövõimetoetust ei vähendata.

2. Sihtrühm

Sihtrühmad on järgmised:

probleem 1 – SMT saavad töötud ja tööalasel rehabilitatsioonil osalenud muud isikud, kellel on elukohast tulenev õigus tasuta sõita KOV-i piires ning kes osalevad tööturuteenusel sama KOV-i territooriumil.

probleem 2 – töötukassa ja isikud, kellele on määratud töötutoetuse saamise ajal töövõimetoetus. 2016. aastal oli töövõimetoetust saama õigustatud isikute seas 149 isikut, kelle töövõimetoetuse makset vähendati töötutoetuse võrra seoses makseperioodide kattumisega.

probleem 3 – töötukassa ning Sotsiaalministeeriumi hallatav asutus Tervise ja Heaolu Infosüsteemide Keskus (edaspidi TEHIK). Töötukassa on TÖIS-i andmete esitaja, Sotsiaalministeerium vastutav töötleja (kasutab andmeid statistiliste andmeanalüüside läbiviimiseks) ning TEHIK koordineerib ja teeb andmehõivealast koostööd. Eesti Maksu- ja Tolliamet (edaspidi EMTA) on TÖIS-i töötamise ja töötasu andmete esitaja.

probleem 4 – Tööinspeksioon, töövahendust osutavad ja seda teenust kasutavad tööotsijad ning renditööjõu vahendavad ettevõtjad ja renditööjõuks olevad töötajad. Majandustegevuse registri andmetel oli 03.02.2017 Eestis 218 töövahendajat ning 392 ettevõtet, kes tegelevad renditööjõu vahendamisega.

probleem 5 – töötukassa, tööturuteenust ja kindlustushüvitatist saanud isikud ning tööandjad, kellelt õigusliku aluseta saadu kulu nõutakse kaalutusõiguse alusel tagasi.

probleem 6 – töötud ja väiksema konkurentsivõimega inimesed (noored, vanemaealised, madala kvalifikatsiooniga inimesed jne), kellele on suunatud EL toetustest rahastatavad tegevused.

probleem 7 – töötukassa, EURES võrgustiku liikmed, tööotsijad ja tööandjad. Töötukassa on võrgustiku liige, koordineeriv asutus ja saab vastuvõtu süsteemi haldaja rolli. Muud võrgustiku potentsiaalsed liikmed ja partnerid on töövahendust osutavad ettevõtted ja nõustamisteenuseid osutavad organisatsioonid.

probleem 8 – isikud, kes lähevad töövõimetus pensionilt üle töövõimetoetusele.

probleem 9 – kooli lõpetanud osalise töövõimega inimesed, kes jätkavad õpinguid samal aastal.

probleem 10 – töötukassa ja töövõimetoetuse väljamakse saajad.

3. Eesmärk ja saavutatava olukorra kirjeldus

Probleem 1. Eesmärk on mitte maksta SMT neile, kellel on elukohapõhine õigus tasuta kasutada ühistransporti. Menetlusökoonoomia põhimõttest lähtudes puudutaks muudatus vaid neid isikuid, kelle puhul töötukassa saab tasuta sõiduõiguse tuvastada rahvastikuregistrisse kantud elukoha andmete alusel. Jätkuvalt on kavandatud SMT maksta siis, kui isik ei saa kasutada ühistransporti tööturuteenuse toimumise aja või tervise tõttu. Muudatus ei puuduta neid isikuid, kellel on õigus tasuta sõita muul alusel, näiteks seetõttu, et tal on mitu last, ta on represseritu jms. Seetõttu teatud osa tasuta sõiduõigusega isikutest saaks jätkuvalt SMT.

Probleem 2. Eesmärk on töövõimetoetuse määramise korral lõpetada töötutoetuse maksmine selliselt, et tasaarvelduste hulk ja seeläbi ka töötukassa töökoormus väheneks ning toetuse saajal tekiks selgus saadava töövõimetoetuse suuruse osas.

Probleem 3. Eesmärk on sätestada õiguslik alus:

- 1) töövõimetoetuse ja töövõime hindamise otsuste andmete kandmiseks TÖIS-i. Selleks muudetakse TTTS § 8¹ lõike 4 punkti 4. Töövõime hindamise andmed on: töövõime ulatuse, hindamise viisi, töövõime hindamisel tuvastatud töötamist takistavate tegevuspiirangute raskusastmete (raske, mõõdukas, kerge) ning tegevusvaldkondade andmed. TÖIS andmete põhjal analüüsitakse ja prognoositakse uude töövõime hindamise skeemi liikumise voogusid, skeemis paiknevate isikute arvu taustatunnuste lõikes, analüüsitakse töövõimelisteks hinnatute käekäiku tööturul, prognoositakse töövõimetoetuste kulu, hinnatakse töövõimetoetuse koostõidusid teiste osutatud teenuste ja toetustega jms. Eeltoodud tegevuste tulemusel loodud teadmise abil kujundatakse ja parendatakse töövõime hindamise skeemi toimimist;
- 2) töötamise ja töötasu andmete kandmiseks TÖIS-i. Selleks muudetakse TTTS-i ja MKS-i. Töötamise registrit (maksukohustuslaste registri alamregister) päritavad töötamise andmed on: tööd tegeva füüsilise isiku töötamise andmed (isikukood, töötamise algus kuupäev, töötamise liik, amet, töötamise peatamise- ja lõpetamise kuupäev ning alus) ja tööd võimaldava isiku andmed (registrikood, töötamise asukoht). Lisaks päritakse maksukohustuslaste registrit füüsilisele isikule töö eest makstud tasude andmeid ning tasu maksja andmeid (tegevuskoht, tegevusala, õiguslik vorm).

Probleem 4. Eesmärk on vähendada töövahendajatele ja renditööjõu vahendajatele seaduses sätestatud nõuete rikkumist. Selleks korraldatakse ümber ja tõhustatakse järelevalvet. Praktikas töö leidmisel ilmnunud takistuste kõrvaldamiseks sätestatakse uusi nõudeid.

Probleem 5. Eesmärk on kõrvaldada vastuolu põhiseadusega ja tagada õigusselgus. TTTS § 41 muudetakse selliselt, et kaalutusõigus tuleneb sättest endast. Analoogne muudatus tehakse TKindIS §-s 46.

Probleem 6. Eesmärk on tagada EL tööhõivet soodustavatest toetustest kaasrahastatavate tegevuste elluviimiseks raha perioodil, millal väljamaksetaotlus ei ole veel rahuldatud või taotlust või kava ei ole Euroopa Komisjoni ja/või Parlament veel kinnitatud.

Probleem 7. Eesmärgiks on täita EURES määrusest tulenevad kohustused: luua siseriiklik EURES liikmete ja partnerite vastuvõtmise süsteem, mis suurendab isikute võimalusi leida tööd teistes EMP liikmesriikides ja tööandjate võimalusi leida sobivat tööjõudu.

Probleem 8. Eesmärk on tagada, et isik ei kaotaks õigust töövõimetoetuse ettemaksele. Selle saamise õigus seotakse lahti töövõime hindamise otsuse tegemise ajast. Sissetulekuta perioodi vältimiseks peab isik esitama taotlused hiljemalt püsiva töövõimetoetuse korduvekspertiisi viimasel päeval. Kui isik esitas taotlused õigeaegselt, on tal õigus ettemaksele ka siis, kui temast mitteoleneval põhjusel ei saa töötukassa teha töövõime hindamise otsust ja töövõimetoetuse otsust enne püsiva töövõimetoetuse lõppu.

Probleem 9. Eesmärk on soodustada osalise töövõimega isikul hariduse omandamist ja seeläbi pikemas perspektiivis edasist tööturul püsimist. Selle saavutamiseks muudetakse töövõimetoetuse maksmise tingimusi. Isikule, kes kavatses jätkata pärast põhikooli või gümnaasiumi või kutseõppeasutuse või kõrgkooli lõpetamist hariduse omandamist järgmisel tasemel, makstakse pärast õppeasutuse nimekirjast väljaarvamist 120 päeva jooksul töövõimetoetust ka siis, kui ta ei ole töötuna arvele võetud ega täida muid TVTS § 12 lõikes 1 sätestatud töövõimetoetuse saamise tingimusi. Kuigi üldjuhul jääb ühes koolis õpingute lõpetamise ja teises koolis nende alustamise vahele 2,5-3 kuud (ca 75-90 päeva), on 120-päevase perioodi puhul arvestatud, et töövõimetoetuse maksmiseks vajalikud andmed õpingute jätkamise korral oleks töötukassale Eesti Hariduse Infosüsteemi kaudu kättesaadavad (tavaliselt septembris-oktoobris).

Probleem 10. Eesmärk on tagada isiku õigus töövõimetoetusele sellises suuruses, mida ta oleks saanud siis, kui sissetuleku maksja oleks selle välja maksnud õigel kuul, mitte ühel kuul korraga.

II. Hetkeolukord, uuringud ja analüüsid

4. Kehtiv regulatsioon, seotud strateegiad ja arengukavad

Probleem 1. SMT maksmist reguleerib TTTS ning selle alusel kehtestatud tähtjaline tööhõiveprogramm (alates 1. maist 2017 makstakse SMT Vabariigi Valitsuse 17.11.2016 määruse nr 130 „Tööhõiveprogramm 2017-2020“ alusel ning Vabariigi Valitsuse 17.09.2015 määrus nr 93 „Tööhõiveprogramm 2016–2017“ kaotab samast ajast kehtivuse). SMT makstakse ka tervise- ja tööministri ning sotsiaalkaitseministri 27.03.2015 käskkirja „Tööturuteenuste osutamine töövõimereformi sihtrühmale“ ning tervise- ja tööministri 11.09.2015 määruse nr 41 „Töölesaamist toetavad teenused“ alusel.

Probleem 2. Töötutoetuse maksmist reguleerib TTTS ja töövõimetoetuse maksmist TVTS.

Probleem 3. TÖIS regulatsioon on sätestatud TTTS §-s 8¹. Sama paragrahvi lõigete 1 ja 2 alusel on antud sotsiaalministri 12.12.2007. a määrus nr 81 „Tööpoliitika infosüsteemi asutamine ja põhimäärus“. Töövõime hindamist ja töövõimetoetuse maksmist reguleerib TVTS. Töövõime hindamise ja töövõimetoetuse andmekogu pidamise põhimäärus on TVTS § 22 lõike 4 alusel kehtestatud tervise- ja tööministri 20.05.2016 määrusega nr 40 „Töövõime hindamise ja töövõimetoetuse andmekogu asutamise ja pidamise põhimäärus“.

Sotsiaalmaksu andmete kandmiseks TÖIS-i on õiguslik alus sätestatud TTTS § 8¹ lõike 4 punktis 7. Töötamise ja töötasu andmete kandmiseks TÖIS-i õiguslik alus puudub. Töötamise registrisse kantavate andmete loetelu on sätestatud MKS §-s 25⁴. Maksukorralduse seaduse § 17 lõike 1 alusel on kehtestatud Vabariigi Valitsuse 30.07.2002 määrusega nr 240 „Maksukohustuslaste registri asutamine ja registri pidamise põhimäärus“.

Probleem 4. Nõuded ja piirangud töövahendust või renditööjõu vahendust pakkuvate ettevõtte majandustegevusele on sätestatud TTTS §-des 38 ja § 39¹. Järelevalvet nende nõuete täitmise üle reguleerib TTTS § 42¹ lõige 2. TLS-i § 6 lõige 5 kehtestab renditöö mõiste. SoVS § 6 lõige 4 sätestab keelu nõuda töövahenduse osutamisel tööd otsivalt isikult andmeid raseduse, sünnitamise, lapsevanemaks olemise, perekondlike kohustuste täitmise või mõne muu soolise kuuluvusega seotud asjaolu kohta. Selle nõude täitmise üle järelevalve tegemise kohustuse panemine Tööinspeksioonile on kavandatud „Vägivalla ennetamise strateegia“ rakendusplaanis.

Probleem 5. Tööturuteenuste ja -toetuste tagasinõudmist reguleerib TTTS § 41 ja kindlustushüvitiste tagasinõudmist TKindIS § 46. Riigikohtu otsus nr 3-3-1-51-13, millega tunnistati TTTS § 41 osaliselt põhiseadusega vastuolus olevaks ja kehtetuks.

Probleem 6. ESF-ist kaasrahastatavate tegevuste elluviimiseks võib kasutada TKindIS §-de 37 ja 38 alusel töötuskindlustuse sihtfondide vahendeid. EGF jt fondide osas siseriikliku rahastamisallikat sätestav regulatsioon puudub. Sildfinantseerimisvahendite kasutamist reguleerib rahandusministri 10.09.2014 määrus nr 30 „Kassalise teenindamise eeskiri“.

Tööhõivet soodustavate tegevustega on otseselt seotud heaolu arengukava⁹ 2016-2023. Arengukava seab tööhõive valdkonnas prioriteedid nii ebasoodsamas olukorras olevate sihtrühmade (nagu noorte, vanemaealiste, pikaajaliste töötute, muukeelsete elanike ja uussisserändajate) aitamise kui lahendatavate probleemide osas, milleks neid tegevusi kavandatakse ja ellu viiakse. Seega tööhõivet soodustavad EL toetused pakuvad täiendava allika tegevuste rahastamiseks.

Probleem 7. TKindIS § 23 lõike 2 punkt 8¹ reguleerib töötukassa rolli EURES kontaktasutusena (esindab Eestit EURES võrgustikus ning korraldab võrgustiku tegevust). EURES määrusest tulenevat siseriiklikku regulatsiooni võrgustiku liikmete ja partnerite kaasamiseks ei ole. See tuleb kehtestada hiljemalt 13. maiks 2018.

Probleemid 8–10. Töövõimetoetuse maksmist reguleerib TVTS. Probleemi 9 lahendusettepanek toetab:

- 1) heaolu arengukava 2016-2023 eesmärgi (suurendada tööhõivet soodustada hariduse omandamist);
- 2) elukestva õppe strateegia eesmärgi (vähendada eri- ja kutsealase hariduseta täiskasvanute ning madala haridustasemega mitteõppivate 18 – 24-aastaste inimeste osakaalu).

5. Tehtud uuringud

Probleemid 1–10 – uuringuid ei ole tehtud. **Probleem 9** – analüüs „Terviseseisundist või puudest tingitud erivajadusega noorte siirdumine koolist tööle“¹⁰, milles Praxis pidas oluliseks töötukassasse jõudnud erialase hariduseta erivajadusega noore suunamist tagasi haridussüsteemi.

6. Kaasatud osapooled

Probleem 1 – SMT maksmist tasuta sõiduõiguse korral on arutatud Rahandusministeeriumiga tervise- ja tööministri ning sotsiaalkaitseministri 27.03.2015 käskkirja „Tööturuteenuste osutamine töövõimereformi sihtrühmale“ ettevalmistamisel. Rahandusministeeriumi hinnangul võivad SMT

⁹ <https://www.sm.ee/et/heaolu-arengukava-2016-2023>

¹⁰ <http://www.praxis.ee/wp-content/uploads/2015/06/Erivajadustega-noorte-siirdumine-koolist-toole.pdf>

kulud tasuta sõiduõiguse korral olla abikõlbmatud ja Euroopa Komisjon võib otsustada SMT maksmiseks kulunud raha tagasi nõuda.

Probleemid 2 ja 5-10 – kaasatud oli töötukassa. **Probleem 9** – kaasatud oli ka Haridus- ja Teadusministeerium ning Eesti Puuetega Inimeste Koda.

Probleem 3 – kaasatud oli töötukassa ja TEHIK.

Probleem 4 – kaasatud oli Tööinspeksioon.

III. Probleemi võimalikud mitteregulatiivsed lahendused

7. Kaalutud võimalikud mitteregulatiivsed lahendused

• Avalikkuse teavitamine	JAH – probleem 4.
• Rahastuse suurendamine	EI
• Mitte midagi tegemine ehk olemasoleva olukorra säilitamine	EI – probleemid 1-3 ja 7-10 JAH – probleemid 4–6
• Senise regulatsiooni parem rakendamine	EI
• Muu (palun täpsusta)	EI

Probleem 4. Avalikkuse jätkuv teavitamine olemasolevatest töövahenduse ja renditööjõu vahendamisele kohalduvatest nõuetest aitab olemasolevat olukorda parandada. Samas ei lahenda see täiendavate nõuete kehtestamise vajadust ega järelevalve probleeme.

Probleem 5. Mitte midagi tegemine ehk olemasoleva olukorra säilitamine. Töötukassa kohaldab kaalutusõigust tööturuteenuste ja -toetuse kulu tagasinõudmisel lähtudes Riigikohtu otsusest nr 3-3-1-51-13. Samuti kindlustushüvitiste kulu tagasinõudmisel, et vältida isikute ebavõrdset kohtlemist.

Probleem 6. Tööhõivet soodustavatest EL toetustest (v.a ESF) kaasrahastatavate tegevuste elluviimiseks siseriikliku rahastamisallika tagamiseks kuni väljamakse taotluse rahuldamiseni või kui tegevusi hakatakse ellu viima enne rahastamise otsust, taotleb töötukassa Sotsiaalministeeriumi kaudu (kuna töötukassa ei ole riigiasutus) Rahandusministeeriumilt sildfinantseerimisvahendite kasutamist. Rahandusministeerium otsustab, kas seda võimaldada või mitte.

7.1. Kaalutud võimalike mitteregulatiivsete lahenduste võrdlev analüüs

Probleemidel 1-3 ja 7-10 ei ole alternatiivseid mitteregulatiivseid lahendusi. **Probleemil 4** on vaid osaliselt mitteregulatiivseid lahendusi. **Probleemidel 5 ja 6** on mitteregulatiivseid lahendusi kummalgi üks.

7.2. Järeldus mitteregulatiivse lahenduse sobimatuses

Probleemid 1-3 ja 7-10 – ei ole alternatiivseid mitteregulatiivseid lahendusi.

Probleem 4. Avalikkuse teavitamisest jääb väheseks, sest eesmärgi saavutamiseks on vaja sätestada täiendavad nõuded. Mitte midagi tegemine ehk olemasoleva olukorra säilitamine ei taga töötajate paremat ligipääsu töökohtadele ega vähenda võimalikku diskrimineerimist teenuse osutamisel.

Probleem 5. Mitteregulatiivse lahenduse puhul säilib olukord, kus kaalutusõigus ei tulene õigusaktist. Selline lahendus ei ole kooskõlas Eesti kui kontinentaaleuroopa õigusruumi kuuluva kirjutatud õiguse süsteemiga ega vasta õigusselguse nõuetele.

Probleem 6. Sildfinantseerimisvahendite saamiseks tuleb esitada taotlus, mis mõnevõrra pikendab projekti või tegevustega alustamist. Samas toimub selle taotluse menetlemine kiiremini kui taotluse

või kava kinnitamine Euroopa Komisjoni ja/või Parlamendi poolt ega mõjuta seetõttu tegevustega alustamist olulisel määral. Sildfinantseering eraldatakse riigieelarve reservist. Kui muud prioriteetid on saanud rahastuse, ei pruugi reservis olla piisavalt vabu vahendeid. Sildfinantseerimisvahendid tuleb reservi tagasi maksta. Kui tegevuste kulud osutuvad abikõlbmatuteks, siis EL tööhõivet soodustavatest toetustest neid ei hüvitata. Seetõttu tekib küsimus, kelle kanda jäävad kulud. Töötukassa ei saa selleks töötuskindlustuse vahendeid kasutada ja Sotsiaalministeerium ei saa planeerida riigieelarvesse vahendeid mitteabikõlblikeks kuludeks. Seetõttu ei lahenda olemasoleva olukorra säilitamine täiel määral probleemi, kuna kulule tuleb ikkagi kate riigieelarvest leida.

IV. Probleemi võimalikud regulatiivsed lahendused

8. Välisriigid, mille regulatiivseid valikuid probleemi lahendamiseks on analüüsitud või on kavas seaduseelnõu koostamisel analüüsida (koos põhjendusega)

Probleemide 1, 2, 3, 5, 6, 8, 9 ja 10 lahenduste väljatöötamisel ei ole analüüsitud teiste riikide näiteid, sest tegemist on siseriikliku (peamiselt tehnilise) küsimuse lahendamisega.

Probleem 4. Analüüsitud on renditöö direktiivi ülevõtmise praktikaid teistes liikmesriikides.

Probleem 7. Analüüsitud on Taani, Rootsi ja Läti plaane EURES võrgustiku vastuvõtusüsteemi loomiseks. Riikide valiku aluseks on geograafiline lähedus, suurus ning asjaolu, et sarnaselt Eestile on neis riikides seni rakendatud tööturuasutuse, mitte valitsusasutuse kesket EURES võrgustiku koordineerimist.

9. Regulatiivsete võimaluste kirjeldus

Probleem 1. Kaaluti järgmisi võimalusi mitte maksta SMT, kui õigus tasuta sõita on:

- 1) **KOV-i või asula piires kõigil isikutel elukohapõhiselt.** Erandid SMT maksmisel: tööturuteenus algab kellaajaliselt varem kui ühistransport alustab tööd (nt pagari tööpraktika) või isik ei saa tervise tõttu ühistransporti kasutada. See lahendus vastab menetlusökonoomia põhimõttele, ei ole koormav isikule ja on kõige vähem koormav töötukassale;
- 2) **ühistranspordiseaduse või KOV-i määruse alusel.** See muudatus eeldab iga tööturuteenus osaleja puhul tasuta sõidu õiguse tuvastamist nii ühistranspordiseaduse kui KOV-i määruste alusel, sh millistel tingimustel see õigus on (peab esitama taotluse vms). Arvestades, et KOV võib määrust muuta, peab töötukassa vähemalt kord kuus kontrollima üle, kas isikul jätkuvalt on tasuta sõidu õigus (kas ta elukoht on samas asulas, kui vanad isiku lapsed on jne);
- 3) **ühistranspordiseaduse või KOV-i määruse alusel, kuid jätta võimalus maksta SMT kaalutlusõiguse alusel.** See lahendus ei ole kooskõlas menetlusökonoomia põhimõttega, sest eeldab SMT saamiseks taotluse esitamist (isik peaks põhjendama, mis ta ühistransporti kasutada ei saa), töötukassa peaks isiku taotlust menetlema ja kaalutlusõiguse alusel otsustama, kas maksta SMT või mitte. Tulemus võib olla, et SMT saamise eesmärgil ei ole kellelgi võimalik ühistransporti kasutada, samas ei ole välistatud, et isik seda siiski kasutab ja tal sõidukulu ei teki.

Probleem 2. TTTS § 33 punkti 6 muudetakse selliselt, et töötutoetuse maksimine lõpetatakse mitte töövõimetoetuse otsuse tegemise päevast, vaid sellele eelneva viimase töötutoetuse arvutamise päevale järgnevast päevast. See võimaldab vähendada töövõimetoetuse tasaarveldamist töötutoetusega mitmelt kuult ühele kuule.

Probleem 3. TTTS § 8¹ lõike 4 punkti 4 muudetakse selliselt, et töövõimetoetuse ja töövõime hindamise andmete kandmiseks TÖIS-i luuakse õiguslik alus. Lisaks TTTS § 8¹ lõike 4 alla lisatakse punkt 12 selliselt, et töötamise andmete kandmiseks TÖIS-i luuakse õiguslik alus. Samuti täiendatakse TTTS § 8¹ lõigete 1 ja 2 alusel antud sotsiaalministri 12.12.2007. a määrust nr 81 „Tööpoliitika infosüsteemi asutamine ja põhimäärus“ loeteluga andmetest, mida esitab TÖIS-i töötukassa töövõime hindamise ja töövõimetoetuse andmekogust ning EMTA maksukohustuslaste registrist ja töötamise registrist. MKS §-i 29 täiendatakse uue punktiga 15² mille kohaselt võib maksuhaldur avaldada maksusaladust sisaldavat teavet Sotsiaalministeeriumile TTTS §-s 81 sätestatud ülesannete täitmiseks.

Probleemi 4 regulatiivsed lahendused:

- 1) TTTS-is sätestatakse renditöötajalt tasu võtmise keeld tema vahendamisel kasutajaettevõttesse ja täpsustatakse renditöö ettevõtte majandustegevusteate esitamise kohustust, kohaldades seda vaid neile, kes sõlmivad isikuga töölepingu eesmärgiga töötaja välja rentida TLS § 6 lõike 5 mõistes;
- 2) TLS-is sätestatakse tööandjale keeld rakendada meetmeid, mis takistavad renditöötajal asuda töösuhtesse kasutajaettevõttega;
- 3) täpsustatakse TTTS-s töövahenduse mõistet defineerides töövahenduse selliselt, et igasugune töö leidmisega seotud teabe vahetamine on töövahenduse osa Õigusselguse huvides ühtlustatakse TTTS §-des 12 ja 38 töötukassale ning ettevõtjale kohaldatavad töövahenduse mõisted;
- 4) töövahenduse osutajatele sätestatakse TTTS-is keeld nõuda ja võimaldada kasutada kandidaatide otsingukriteeriumina tööd otsiva isiku andmeid VõrdKS § 2 lõikes 1 ja 2 sätestatud diskrimineerimisaluste kohta (rahvus, rass, usutunnistus või veendumus, vanus, puue või seksuaalne sättumus).
- 5) TTTS-is sätestatud riikliku järelevalvet laiendatakse järgmiste nõuete täitmisele:
 - keeld nõuda töövahenduse osutamisel tööd otsivalt isikult andmeid perekondlike kohustuste täitmise või soolise kuuluvusega seotud asjaolude kohta (SoVS § 6 lõige 4);
 - keeld nõuda ja kasutada töövahenduse osutamisel otsingukriteeriumina tööd otsivalt isikult andmeid VõrdKS § 2 lõikes 1 ja 2 sätestatud diskrimineerimisaluste kohta (rahvus, rass, usutunnistus või veendumus, vanus, puue või seksuaalne sättumus);
- 6) tõhustatakse järelevalvet eraõiguslike töövahendajate ja renditööjõu vahendajate üle. Riikliku järelevalve teostamise kohustus pannakse Tööinspeksioonile ning täiendatakse järelevalve meetmeid ja sanktsioone. Järelevalveasutusele antakse õigus kohaldada korrakaitse seaduse §-des 30, 31, 32, 49, 50 ja 51 sätestatud riikliku järelevalve erimeetmeid (küsitlemine ja dokumentide nõudmine, kutse ja sundtoomine, isikusamasuse tuvastamine, vallasaja läbivaatus, valdusesse sisenemine ja valduse läbivaatus). Samuti võimaldatakse teha kontrolloste eraõiguslikule töövahenduse osutajale sellest ette teatamata, et tuvastada, kas teenust osutatakse tööd otsivatele isikutele tasuta. Selle nõude rikkumise tuvastamine vaid lepingute jt dokumentide põhjal ei pruugi alati tulemust anda ja on vaja imiteerida töövahenduse taotlemist. Analoogselt on lubatud kontrollostu teha ka järelevalve teostamisel tarbijakaitse seaduse ja ravimiseaduse alusel. Täiendavalt sätestatakse võimalus tasu nõudmise keelu rikkumisel keelata ettevõtja majandustegevus vastavalt majandustegevuse seadustiku üldosa seadus §-le 36.

Riiklikku järelevalvet teostava asutuse puhul kaaluti lisaks Tööinspeksioonile järgmisi alternatiive:

- 1) Tarbijakaitseamet. Kuna tarbijakaitse seaduse järgi on tarbija füüsiline isik, kellele pakutakse või kes omandab või kasutab kaupa või teenust eesmärgil, mis ei seondu tema majandus- või kutsetegevusega, on amet varem olnud seisukohal, et töötamine on seotud töötaja tulevase majandus- või kutsetegevusega ning seetõttu ei ole tööd otsiv isik tarbija;
- 2) töötukassa. Töötukassa ei sobi eraõiguslike töövahenduse osutajate üle riikliku järelevalve teostajaks, sest osutab ka ise töövahendust ja võiks tekkida huvide konflikt. Töötukassa

ülesandeks on tööturupoliitika elluviimine ja töötuskindlustuse korraldamine. Seega ei ole töötukassa pädevuse laiendamine õigustatud ega otstarbekas.

Tööinspeksiooni valikut toetas asjaolu, et ta teostab juba praegu riikliku järelevalvet töötervishoiu ja tööohutuse seaduses ja TLS-s ettenähtud alustel ja ulatuses. Samuti meretöö seaduse alusel töövahendust osutava eraõigusliku juriidilise või füüsilisest isikust ettevõtja üle, kes vahendab laevapere liiget. Tööinspeksiooni järelevalve laiendamine eraõiguslike töövahenduse ja renditöö teenuse osutajate üle aitab vältida valitsusasutustele pandud ülesannete killustatust. Teine valikut toetav asjaolu oli senine praktika – inimesed pöörduvad lisaks töösuhetega seotud küsimustele ka renditöö ja töövahendusega seotud probleemidega Tööinspeksiooni, kuid kehtiva õiguse kohaselt puudub inspeksioonil pädevus nende küsimustega tegeleda.

Probleem 5. TTTS-is ja TKindIS-s nähakse ette õiguslik alus kaalutlusõiguse kohaldamiseks õigusliku aluseta saadud kulu tagasi nõudmisel.

Probleem 6. TKindIS-s nähakse ette võimalus ajutiselt (kuni väljamakse taotluse rahuldamiseni) kasutada töötuskindlustuse sihtfondide vahendeid EGF, YEI jt fondidest kaasrahastatavate tööhõivet soodustavate tegevuste finantseerimiseks. Analoogne võimalus on TKindIS § 37 lõike 3 ja § 38 lõike 3 järgi ESF-ist rahastatavate tegevuste elluviimisel. Kuna fonde ja programme on veel mitmeid, siis ei ole mõistlik neid seaduses nimeliselt fikseerida, vaid sätestada õigus kasutada EL tööhõivet soodustavate tegevuste elluviimiseks ajutiselt töötuskindlustusvahendeid.

Probleem 7. EURES võrgustiku vastuvõtusüsteemi haldamise ülesande puhul kaaluti alternatiive anda see ülesanne:

- 1) **töötukassale**, täpsustades TKindIS-s töötukassa EURES-ga seotud ülesandeid ning lisades volitusnormi ministri määruse, millega sätestatakse EURES liikmeks ja partneriks vastuvõtmise tingimused, andmiseks;
- 2) **Sotsiaalministeeriumile**, sätestades ülesanded EURES vastuvõtusüsteemi haldajana TTTS-is ning lisades volitusnormi ministri määruse, millega sätestatakse EURES liikmeks ja partneriks vastuvõtmise tingimused, andmiseks.

Probleem 8. Töövõimetoetuse ettemakse saamine peab olema seotud isiku tegevusega (taotlus esitamisega korduvekspertiisi tähtajal) mitte töötukassa tegevusega (töövõime hindamise otsuse tegemisega). Seetõttu seotakse töövõimetoetuse ettemakse tingimused lahti töövõime hindamise otsuse tegemisest. Isikul on õigus saada töövõimetoetuse ettemakset, kui esitas töövõime hindamise ja töövõimetoetuse taotlused õigeaegset, st püsiva töövõimetus korduvekspertiisi tähtajal. Sellisel juhul on otsuse tegemiseks aega vähemalt 40/41 kalendripäeva enne töövõimetus pensioni õiguse saamise lõppemist.

Probleem 9. Probleemi lahendamiseks kaaluti võimalusi maksta osalise töövõimega isikule töövõimetoetust ilma töötuna arveloleku nõuet täitmata:

- 1) **kindlaksmääratud perioodi (120 päeva) jooksul, kui ta kavatses õpinguid jätkata teises õppeasutuses;**
- 2) punktis 1 nimetatud lahendusele lisaks **kohaldada vanusepiirangut (kuni 24-aastat);**
- 3) **juunist kuni 31. augustini pärast põhikooli lõpetamist**, kui ta kavatses jätkata sügisel õpinguid gümnaasiumis või kutseõppeasutuses;
- 4) **tagasiulatuvalt suvekuude eest**, kui õppima asumist tõendavad andmed on kantud Eesti Hariduse Infosüsteemi.

Alternatiivide nr 2-3 miinuseks on see, et hõlmab vaid osa isikutest, kes jätkavad samal aastal õpinguid. Alternatiivi 4 puhul puudub isikul suvekuudel sissetulek. Sügisel võib selguda, et ta ei asunud õppima ja tal puudub õigus ka tagasiulatuvalt töövõimetoetust saada.

Probleem 10. TVTS-i muudetakse selliselt, et töövõimetoetust ei vähendata toetuse maksmisele eelnenud kuul saadud sissetuleku võrra, kui tasu hilisem maksmine toimus sissetuleku maksja süül. Selle tõendamiskohustus jääb isikule. Kui töötukassa on esitatud tõendite põhjal tuvastanud, et sissetuleku maksja rikkus oma kohustusi ja seetõttu ületas isiku sissetulek 90-kordset päevamäära, võetakse arvesse vaid see sissetulek, mida isik oleks pidanud saama selle kuu eest, mille eest töövõimetoetust makstakse.

10. Regulaatiivsete võimaluste põhiseadusega ning Euroopa Liidu ja rahvusvahelise õigusega määratud raamid

Probleemid 1 ja 2. Probleemide lahendamisel põhiseaduse (edaspidi PS) ning Euroopa Liidu ja rahvusvahelise õigusega määratud raame ei ole, sest tegemist on tehnilise küsimuse lahendamisega. PS § 29 lõike 3 järgi abistab riik töötajaid töö leidmisel. Töö leidmisel abi osutamise tingimused ja kord on sätestatud TTTS-s ja TKindIS-s.

Probleem 3. Euroopa Liidu andmekaitsemääruse 2016/679 artikkel 89 kohaselt on isikuandmete töötlemine statistilistel eesmärkidel lubatud. Viidatud artikli esimese lõike alusel on võimalik statistilisel eesmärgil töödelda nii isikustatud kui isikustamata andmeid. Liikmesriigil on õigus luua enda regulatsioon, mida TÖIS näol on tehtud ja mida täiendatakse töövõime hindamise, töövõimetoetuse, töötamise ja töötasu andmetega. TÖIS toimimiseks on olemas avalik huvi ning suur vajadus poliitika kujundamiseks ja seireks, sh töövõimereformi seireks.

Probleem 4. Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/104/EÜ renditöö kohta (ELT L 327, 05.12.2008), mille kohaselt ei või rendiagentuurid võtta töötajatelt tasu selle eest, et korraldavad nende töölevõtmise kasutajaettevõtja poolt, või kasutajaettevõtjaga töölepingu või töösuhte sõlmimise eest pärast lähetuse lõppemist selles ettevõttes.

Probleem 5. EL õigus ei reguleeri tööturuteenuste ja- toetuse tagasinõudmist. Muudatusega kõrvaldatakse TTTS § 41 lõikest 1 Riigikohtu poolt tuvastatud vastuolu PS §-s 12 sätestatud võrdsuspõhiõiguse ja PS § 32 lõikes 1 sätestatud omandi puutumatus põhimõtetega. Käesoleval ajal reguleerib sotsiaalvaldkonnas töötutega võrreldavate gruppide puhul alusetult saadud kulude tagasinõudmist suures osas 01.01.2016 jõustunud sotsiaalseadustiku üldosa seaduse 3. peatüki 2. jagu, milles on sätestatud alusetult saadu tagastamine, sh kaalutusõiguse kasutamine, kuid TTTS-le seda ei kohaldata.

Probleem 6. EL tööhõivet soodustavate toetuste siseriikliku rahastamise allika kindlaksmääramiseks ei ole määratud raame Euroopa Liidu ja rahvusvahelise õigusega. EGF-ist toetuste andmist reguleerib Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1309/2013, 17. detsember 2013, mis käsitleb Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi (2014–2020) ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1927/2006. YEI-d rakendatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 1304/2013, 17. detsember 2013, mis käsitleb Euroopa Sotsiaalfondi ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1081/2006.

Probleem 7. Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määrus (EL) 2016/589, 13. aprill 2016, milles käsitletakse Euroopa tööturuasutuste võrgustikku (EURES võrgustik), töötajate juurdepääsu liikuvusteenustele ja tööturgude edasist integratsiooni ning millega muudetakse määruseid (EL) nr 492/2011 ja (EL) nr 1296/2013. Selle määruse kohaselt kehtestavad liikmesriigid EURES liikmeteks ja partneriteks vastuvõtmise süsteemi.

Probleem 8. Töövõimetoetuse ettemakse tegemise tingimused on liikmesriigi pädevuses ega ole EL ega rahvusvahelise õigusega reguleeritud. Töövõimetoetuse maksmine, sh selle vähendamine, kuulub PS § 28 lõike 2 kaitsealasse, mis annab õiguse riigi abile töövõimetoetuse korral.

Probleem 9. Erandi tegemine osalise töövõimega isikule töövõimetoetuse maksmisel pärast põhikooli ei ole piiratud EL ega rahvusvahelise õigusega. PS § 28 järgi on isikul õigus riigi abile töövõimetoetuse korral. Abi liigid, ulatuse ning saamise tingimused ja korra sätestab seadus.

Probleem 10. Töövõimetoetuse vähendamine/mittevähendamine maksja süül ühel kuul välja makstud toetuse võrra on siseriikliku küsimus. Töövõimetoetuse maksmine, sh selle vähendamine kuulub PS § 28 lõike 2 kaitsealasse, mis annab õiguse riigi abile töövõimetoetuse korral.

Analoogne olukord tekkis vanemahüvitise suuruse osas, kui mitme kuu tasud maksti välja ühes kuus maksja süül. Otsuse tegemisel analüüsis Riigikohus võrdse kohtlemise põhiõiguse riivet. Võrreldavad grupid olid isikud, kelle maksti tasu välja õigeaegselt ja need, kellele maksti ühes kuus mitme kuu tasu. Riigikohus tunnistas otsusega nr 3-3-1-86-15 vanemahüvitise seaduse § 3 lõike 7 esimese lause põhiseaduse vastaseks osas, milles nägi ette vanemahüvitise vähendamise selliselt, et vanemahüvitise saamise perioodi jooksul saadud tulu ja vanemahüvitis kokku on tööandja viivituse tõttu väiksemad kui siis, kui tööandja poleks töötasu väljamaksmisega viivitanud.

11. Kavandatavad muudatused ja nende mõjud

Probleem 1

Sihtrühm 1: SMT saavad töötud ja tööalasel rehabilitatsioonil osalenud muud isikud, kellel on elukohast tulenev tasuta sõidu õigus KOV-i piires ning kes osalevad teenusel sama KOV-i territooriumil. Suurema osa sihtrühmast moodustavad Tallinna elanikud, kus 2016. aastal sai SMT ligi 8 500 inimest. Samas ei ole antud andmete puhul teada teenuse toimumise asukoht (Tallinnas elanud isikud võisid osaleda ka teenustel, mis toimusid väljaspool Tallinna). Hinnanguliselt sai neist Tallinna piires teenusel osalemise eest SMT 8 400 isikut.

Majanduslik mõju: Vähenevad sihtrühma tulud, kuna kaob õigus sõidukulude hüvitamisele oma KOV-i piires. Kuna toetuse summad on väikesed (ühe kilomeetri hind 0,1 eurot ning ühe KOV-i piires vahemaad lühikesed), on majandusliku mõju ulatus väike. Kuna teenustel osalemine on pigem harv sündmus, on ka mõju sagedus väike. Ebasoovitava mõju riskiks võib pidada seda, kui inimene vähenenud toetuse tõttu on vähem motiveeritud oma KOV-i piires toimuvatel teenustel osalema. Kuna teenustel osalemine otsustatakse ühiselt töötukassaga tööotsimiskavas, on risk väike. Kokkuvõttes on mõju väheoluline. Mõju sihtrühma tuludele on sama kõigi kolme lahendusversiooni puhul.

Sihtrühm 2: töötukassa.

Mõju riigiasutuste ja kohalike omavalitsuse asutuste töökorraldusele: Muudatusega suureneb töötukassa töökoormus. Esimene lahendusvariant on kaalutletutest kõige vähem koormav töötukassale, sest sõiduõiguse tuvastamiseks piisab rahvastikuregistri järgse elukoha tuvastamisest elektroonselt. Mõningal määral lisandub töökoormus erandjuhtudel SMT maksimisega, kui isikul ei ole võimalik sõita ühistranspordiga tööturuteenuse osutamise kohta ja tagasi tööturuteenuse toimimise aja või tervise tõttu. Need asjaolud saab välja selgitada tööturuteenuse osutamisel tööotsimiskava koostamisel. Ülejäänud p 9 toodud kahe lahendusvariandi puhul suureneb tasuta sõiduõiguse tuvastamisega töötukassa töökoormus olulisel määral.

Probleem 2

Sihtrühm 1: töötukassa.

Mõju riigiasutuste ja kohalike omavalitsuse asutuste töökorraldusele: Tasaarvelduste vähenemine vähendab töötukassa töökoormust. Lähtuvalt 2017. aasta alguse andmetest võib eeldada, et ühes kuus määratakse keskmiselt töövõimetoetus 50-60 isikule, kelle töövõimetoetuse periood kattub töötutoetuse perioodiga. Seetõttu võib mõju töökoormusele pidada siiski väikeseks.

Sihtrühm 2: isikud, kellele on määratud töötutoetuse saamise ajal töövõimetoetus.

Majanduslik mõju: Muudatuse tulemusel ei suurene saadava toetuste suurus, kuid muutub selgemaks toetuste tasaarvelduste kord (töövõimetoetuse tasaarveldamine töötutoetusega väheneb mitmelt kuult ühele kuule). Seega on muudatusel sihtrühma jaoks vähesel määral positiivne mõju.

Probleem 3

Selle probleemi lahendamiseks kavandataval muudatusel puudub sotsiaalne mõju, puuduvad mõjud majandusele, riigi julgeolekule ja välissuhetele, keskkonnale ja regionaalarengule. Muudatused võib tuvastada mõju riigiasutuste ja kohalike omavalitsuse asutuste töökorraldusele ning avaliku sektori kuludele ja tuludele (vaata punkti 13).

Probleem 4

Sihtrühm 1: töövahendusteenust kasutavad töötajad ja renditööjõuks olevad töötajad.

Sotsiaalne mõju: Kuna muudatusega sätestatakse keeld rakendada tööandja poolt meetmeid, mis takistavad renditöötajal asuda töösuhtesse kasutajaettevõttega, ning samuti keelatakse töö leidmisega seotud teabe vahetamise eest töötajalt tasu võtmine, paranevad sihtrühma võimalused tööd leida. Muudatusel on ka positiivne mõju erinevatesse sotsiaalsetesse rühmadesse kuuluvate inimeste tööhõivele, kuna töövahenduse osutajatele sätestatakse keeld kasutada kandidaatide otsingukriteeriumina tööd otsiva isiku andmeid nagu rahvus, rass, usutunnistus või veendumus, vanus, puue või seksuaalne sättumus.

Sihtrühm 2: töövahendusteenust osutavad ja renditööjõudu vahendavad ettevõtjad.

Majanduslik mõju: võivad väheneda nende sihtrühma kuuluvate ettevõtete tulud, kus siiani on renditöötajatelt võetud tasu töö leidmisega seotud teabe vahendamisel.

Sihtrühm 3: Tööinspeksioon.

Mõju riigiasutuste ja kohalike omavalitsuse asutuste töökorraldusele: suureneb järelevalve koormus seoses töövahendajate ja renditööjõu vahendajate tegevuse üle järelevalve teostamisega.

Probleem 5

Sihtrühm 1: töötukassa.

Mõju riigiasutuste ja kohalike omavalitsuse asutuste töökorraldusele: Kuna töötukassa kasutab kaalutusõigust alates 2014. aastast, mil jõustus Riigikohtu otsus, siis käesoleva muudatusega olulisi muudatusi töötukassa töökorralduses ei kaasne, kuid tekib õiguslik alus kaalutusõiguse kohaldamiseks kulu tagasi nõudmisel. Perioodil 2014 kuni 2017 on töötukassa teinud kaalutusõigust kasutades 2185 tagasinõuet.

Sihtrühm 2: tööturuteenust saanud isikud, kindlustushüvitist saanud isikud ning tööandjad, kes on jätnud töötukassale teatamata teenuse või toetuse saamist mõjutavatest asjaoludest.

Majanduslik mõju: Kuna muudatusega sätestatakse kaalutusõiguse kohaldamise kohustus seaduses, tagab see sihtrühma jaoks, et töötukassa ei saa esitada tagasinõuet kogu kulu ulatuses seda põhjendamata. Seeläbi on muudatusel kaudselt mõju sihtrühma tuludele ja kuludele. Kuna alates Riigikohtu lahendi kohaldamisest on tagasinõude esitamisel lähtunud kaalutusõigusest, millisel juhul

tagasinõue esitatakse lähtuvalt konkreetse juhtumi asjaoludest, ei kaasne muudatusega siiski praktikas olulist mõju.

Probleem 6

Sihtrühm 1: töötud ja väiksema konkurentsivõimega inimesed, kes EL toetustest rahastatud tegevustes osalevad.

Sotsiaalne mõju: muudatusega on sihtrühmale tagatud EL toetuse raames osutatava olulise abi võimaldamine ajakriitilistel hetkedel olukorras, kus EL toetuse taotluse või kava kinnitamine võtab aega. Võimalus ajutiselt (kuni väljamakse taotluse rahuldamiseni) kasutada töötuskindlustuse sihtfondide vahendeid aitab parendada inimeste võimalusi erinevaid tööturuteenuseid saada ning ennetada ebasoovitavaid tagajärgi sihtrühma hakkamasaamisele tööturul. Kiire reageerimise vajadus tekkis näiteks 2016. a Ida-Virumaa suurkoondamiste tõttu, mille jaoks taotles Eesti toetust EGF-st.

Probleem 7

Sihtrühm 1: tööotsijad ja tööandjad. Töötukassa on EURES teenuseid teistes EL/EMP riikides asuvatele tööotsijatele pakkunud kokku 648 korral (sh individuaalne EURES nõustamine 98 korral, päringutele vastamine 115 korral ja EURES teavitamine 435 korral) ja tööandjatele 398 korral.

Sotsiaalne mõju: Laiem EURES võrgustik suurendab EL kodanike võimalusi sobivat tööd leida ja tööandjate võimalusi sobivat tööjõudu leida. Kvaliteetne info töökohtade ja teistes EL riikides töötamise tingimuste ning sellega seonduva kohta muutub kättesaadavamaks.

Sihtrühm 2: töötukassa.

Mõju riigiasutuste ja kohalike omavalitsuse asutuste töökorraldusele: Muudatusega suureneb töötukassa töökoormus. Kuna ei ole teada lisanduvate partnerite ja liikmete arv, on mõju töökoormusele raske hinnata, hinnanguliselt on lisanduvat koordineerivat tööd vähemalt 0,5 töökoha jagu (mis sõltub aga ka sellest, kui suure intensiivsuse ja haardega tegevusi teha).

Probleem 8

Sihtrühm 1: isikud, kes lähevad töövõimetus pensionilt üle töövõimetoetusele. Lähtuvalt 2017. aasta alguse kogemusest hindab töötukassa, et töövõimetus pensionilt töövõimetoetusele üleminevaid isikuid, kellele ei jõuta otsust teha enne töövõimetus pensioni maksmise perioodi lõppemist, on 2017. aastal 1000-1100 isikut. Ettemakse saajate arvuks kokku prognoositakse 2017. aastal 17 449 isikut. Järgnevatel aastatel väheneb Sotsiaalkindlustusametist töötukassasse ületulevate isikute hulk ja seeläbi väheneb ka isikute arv, kellele ei jõuta õigeaegselt otsust teha.

Majanduslik mõju: muudatus tagab, et kui inimene on õigeaegselt esitanud töövõime hindamise ja töövõimetoetuse taotluse, on tal õigus saada töövõimetoetuse ettemakset. Seega on muudatusel positiivne mõju sihtrühma tuludele. Keskmine töövõimetoetuse ettemakse ühe isiku kohta on prognoosi järgi 2017. aastal 260,98 eurot, 2018. aastal 272,87 eurot. Ettemakse tagab, et inimesel ei teki sissetulekuta perioodi.

Probleem 9

Sihtrühm 1: osalise töövõimega inimesed, kes osalevad tasemeõppes ja kelle töövõimetoetuse saamise periood jääb kahe erineva õppeastmes õppimise vahele. Sihtrühma kuuluvad osalise töövõimega inimesed, kes pärast õpingute lõppemist jätkavad samal aastal õpinguid sellele järgnevas haridusastmes. Vähenenud töövõimega, s.t. osalise ja puuduva töövõimega isikute arv 31.12.2016 seisuga oli töötukassa andmetel 3600 (s.h. 2715 osalise töövõimega inimest). Seoses töövõimereformi rakendamisega sihtrühma suurus perioodil 2017-2020 kasvab kordades. Kui paljudel osalise töövõimega töövõimetoetuse saajatest oli 2016. aastal aktiivsusnõudeks hariduse

omandamine, ei ole teada. 2016. aastal juulis-augustis arvele tulnud vähenenud töövõimega registreeritud töötutest lõppes augustis-septembris 2016. aastal arvelolek õppima suundumise tõttu 32 inimesel.

Majanduslik mõju: Muudatusel võib eeldada positiivset mõju sihtrühma majanduslikule toimetulekule. Muudatus mõjutab sihtrühma tulusid, kuna isikule, kes pärast põhi-, kesk-, kutse- või kõrghariduse omandamist jätkab õppimist järgmises haridusastmes samal aastal pärast lõpetamist, makstakse kahe õppeperioodi vahele jääva aja eest töövõimetoetust. Osalise töövõimega inimese puhul on kolme suvekuu eest makstava toetuse suurus hinnanguliselt 483 eurot (kui aluseks võtta osalise töövõimega inimestele 2016. aastal välja makstud keskmine töövõimetoetuse suurus 161 eurot), seega võib mõju ulatust pidada keskmiseks. Kuna haridustasemete vaheline liikumine on isiku elus harva esinev sündmus, on muudatuse sagedus väike. Kokkuvõttes on muudatuse majanduslik mõju väheoluline.

Sotsiaalne mõju: Muudatus mõjutab sotsiaalse riskirühma (vähenenud töövõimega inimeste) tööhõivet ja töötust. Muudatus võib mõjutada sihtrühma tööturukäitumist. Muudatuse tulemusel ei pea osalise töövõimega isikud, kes soovivad töövõimetoetust saada ja kes soovivad õpinguid jätkata samal aastal pärast kooli lõpetamist, ühest haridusastmest teise liikumise vahel end töötuna arvele võtma, seega on muudatusel potentsiaalne mõju registreeritud töötuse vähenemisele. Kuna sihtrühma suurus on pigem väike ja osakaal kogu registreeritud töötutest marginaalne¹¹, on mõju registreeritud töötuse vähenemisele tervikuna ebaoluline.

Suvekuudel töötuna arvele mitte võtmine võib mõjutada sihtrühma haridustee jätkamist ja pikemas perspektiivis kõrgemat tööhõive potentsiaali. Töötuna arvel olevalt inimeselt eeldatakse aktiivseid tööotsinguid ja koheselt valmidust tööle asuda. Kuigi töö leidmine tagab isikule tõise tuluna sissetuleku, võib pärast kooli tööle asumine mõjutada negatiivses suunas isiku otsust õpinguid sügisel jätkata. Seega on muudatusel mõningane positiivne mõju sotsiaalse riskirühma hariduse omandamisele ja tööhõivele. Kokkuvõttes on muudatuse mõju valdkonnale väheoluline.

Sihtrühm 2: töötukassa

Mõju riigiasutuste ja kohalike omavalitsuse asutuste töökorraldusele: muudatusega väheneb töötukassa töökoormus, kuna isikud, kes kavatsevad jätkata õpinguid järgmises haridusastmes samal aastal pärast kooli lõpetamist, ei pea pärast kooli lõpetamist suvekuudel ja enne uues õppeastmes õpingute alustamist olema töötuna arvel töövõimetoetuse saamiseks. Muudatuse mõju töötukassa töökorraldusele on minimaalne, arvestades, et sihtrühma osakaal kõigist registreeritud töötutest on marginaalne.

Probleem 10

Sihtrühm 1: töövõimetoetuse väljamakse saajad. Töövõimetoetust saama õigustatud isikute arv 2016. aasta detsembris oli 3428 (s.t neil isikutel tekkis õigus, kuid reaalselt väljamakse ei olnud veel toimunud või oli maksmine peatatud TTTS § 18 alusel). Töövõimetoetuse väljamakse saajate arv kasvab 2017-2019. aastal oluliselt, Sotsiaalministeeriumi töövõimereformi finantsmudeli prognoosi kohaselt on kuukeskmine töövõimetoetuse saajate arv 2017. aastal ca 27 400, 2018. aastal 62 328 ning 2019. aastal 83 955.

Majanduslik mõju: Muudatus võimaldab töövõimetoetust saaval isikul tõendada, kas töövõimetoetuse maksmise vähendamise põhjus tulenes tööandja süül kokkuleppes erineval ajal ja viisil tasu maksmisest. Seeläbi võib muudatusel eeldada positiivset mõju sihtrühma majanduslikule toimetulekule. Töötukassa poole pöörduti 2016. aastal selles küsimuses ligikaudu 10 korral.

¹¹ Registreeritud töötute koguarv 31.12.2016 seisuga oli töötukassa andmetel 28 438. Osalise töövõimega inimeste arv kokku oli 31.12.2016 seisuga 2715 (osakaal kogu registreeritud töötusest 9,5%), kui paljud neist olid registreeritud töötud, ei ole teada. 2016. aastal tehtud töövõime hindamise otsustest, milles töövõime ulatuseks määrati osaline töövõime (2466), moodustasid mittetöötavad inimesed 47%, s.t. 1164 otsuse puhul oli tegemist mittetöötava isikuga, kuid paljud neist olid registreeritud töötud, ei ole teada.

Sihtrühm 2: töötukassa kui toetuse väljamaksmist korraldav asutus

Mõju riigiasutuste ja kohalike omavalitsuse asutuste töökorraldusele: Muudatuse tulemusel kaasneb töötukassa jaoks laiem otsustussõigus kaaluda toetuse vähendamise vajadust isiku poolt esitatud tõenditele tuginedes. Töövõimetoetuse otsuseid vaidlustati 2016. aastal kokku 24 vaides, kuid neist ükski ei olnud esitatud seoses töövõimetoetuse vähendamisega. Muudatusega kaasnev mõju töötukassa töökoormusele ei ole seega märkimisväärne ega ületa oluliselt tavapärase keerukusastmega menetlusele kuluvat aega.

12. Muudatuste koondmõju ettevõtete ja/või kodanike halduskoormusele

Probleem 1. Lahendus nr 1 (vt p 9) ei lisa isikutele halduskoormust. Ülejäänud p 9 toodud kahe lahendusvariandi puhul suureneb isiku halduskoormus, kuna võib tekkida vajadus esitada töötukassale taotlust SMT saamiseks (põhjendamisvajadus, miks isik ühistransporti kasutada ei saa).

Probleem 2. Kodanike halduskoormusele muudatus mõju ei avalda. Tasaarvelduste vähenemisega muutub isiku jaoks töövõimetoetuse suuruse arvutamine, mis ei eelda isikult täiendavaid tegevusi.

Probleem 3. Muudatusel puuduvad mõjud ettevõtete ja kodanike halduskoormusele.

Probleem 4. Kodanikud – halduskoormust ei lisandu, muutub selgemaks, kuhu võimaliku rikkumise korral kaebus esitada. Ettevõtted – töövahendajad, kes seni on võimaldanud kandidaatide otsingus kasutada SoVS § 6 lõikes 4 ja VõrdKS § 2 lõigetes 1 ja 2 nimetatud andmeid, peavad oma otsingumootorid ümber tegema ning sellega võib kaasneda mõningane halduskoormus. Väheneb nende tööandjate halduskoormus, kes rendivad töötajaid välja ajutiselt paindliku töökorralduse eesmärgil ning kelle tegevus ei kvalifitseeru rendiagentuuriks.

Probleem 5. Kavandataval muudatusel puudub mõju halduskoormusele, sest töötukassa kohaldab juba praegu kulude tagasinõudmisel kaalutusõigust.

Probleem 6. Muudatuse mõju ettevõtete ja/või kodanike halduskoormusele puudub.

Probleem 7. Muudatuste mõju potentsiaalsetele EURES võrgustiku liikmetele ja partneritele ei ole ulatuslik.

Probleem 8. Kodanike halduskoormus ei muutu. Ettemakse regulatsiooni ettevalmistamisel ei olnud eesmärgiks jätta see tegemata siis, kui isikust mitteolenevatel põhjustel ei jõuta töövõime hindamise otsust teha püsiva töövõimetoetuse ajal.

Probleem 9. Muudatus vähendab kodanike halduskoormust, sest osalise töövõimega isik ei pea olema töötuna arvel suvekuudel, kui ta sügisel jätkab õpinguid gümnaasiumis või kutseõppeasutuses.

Probleem 10. Muudatusel võib eeldada negatiivset mõju nende töövõimetoetuse väljamakse saajate halduskoormusele, kelle töövõimetoetuse suurust vähendati, kuna toetuse maksmise aluseks olev tasu oli toetuse maksmisele eelnenud kuul suurem kui 90-kordne päevamäär. Juhul, kui tasu suurust vähendati sissetuleku maksja süül, kaasneb muudatusega isikule tõendamiskohustus, mis suurendab töövõimetoetust saama õigustatud isiku halduskoormust. Isik peab tõendama töötukassale, et sissetuleku maksja süül on isikule makstud mitme kuu tasud ühes kuus, ning sellest tulenevalt on töövõimetoetuse suurust vähendatud alusetult. Sihtrühma suurust võib pidada väikeseks, mõju sagedust väikeseks, kuna eelduslikult mitme kuu eest tasu maksmine ühes kuus on harv sündmus ka vähenenud töövõimega isikute puhul. Ebasoovitavate mõjude kaasnemise riskiks võib lugeda asjaolu, et vähenenud töövõimega inimesed võivad olla vähem võimekad ning vajada abi sissetuleku maksja

süü tõendamiseks vajalike dokumentide kogumisel, seega mõju ulatus on keskmine. Kokkuvõttes on mõju väheoluline, kuigi muudatusega kaasnevad sihtrühma käitumises mõningased muudatused, kuid nendega ei kaasne eeldatavasti suuri kohanemiskulusi.

13. Muudatuste rakendamise seotud riigi ja kohaliku omavalitsuse eeldatavad kulud ja tulud

Probleem 1. Muudatusega vähenevad töötukassa kulud SMT-le. Prognoositav Tallinnas elavate isikute SMT summa (isikud, kelle teenuse toimumise koha kaugus elukohast on alla 20 km) on 2017. aastal ligikaudu 280 000 eurot. Samas sisaldab see ka isikuid, kelle jaoks ühistranspordi kasutamine pole võimalik, mistõttu on tegelik kulude kokkuhoid tõenäoliselt väiksem. Muudatus eeldab ka töötukassa infosüsteemi täiendamist, mille kulud kaetakse töötukassa tegevuskuludest.

Probleem 2. Muudatusega ei kaasne otseseid täiendavaid kulusid ega tulusid. Kuna väheneb tasaarvelduste hulk, väheneb töötukassa töökoormus vähesel määral.

Probleem 3. Muudatuse sihtrühma moodustavad Sotsiaalministeerium, TEHIK, töötukassa ja EMTA. Muudatusega rakendamise kaasnevad ühekordsed arendustööd töövõime hindamise otsuste ja töövõimetoetuse andmete pärimiseks töötukassa töövõimetoetuste andmekogust ning töötamise ja töötasu andmete pärimiseks EMTA maksukohustuslaste registrist, sh töötamise registrist, mistõttu on sihtrühma kokkupuude muudatusega harv. Muudatus ei too kaasa märkimisväärseid kulusi IT süsteemide arendustööde osas. Arendustööde eest tasu maksmine ning arendustöid puudutav töökorraldus jagatakse Sotsiaalministeeriumi, TEHIK-u, töötukassa ja EMTA vahel arendustööde planeerimise käigus. Arendustööd mõjutavad sihtrühma töökoormust, töökorraldust ja kulusid vähesel määral, seega on mõju ulatus väike. Kokkuvõttes on mõju antud valdkonnale väheoluline.

Probleem 4. Tööinspektsiooni arvestuste kohaselt eeldab järelevalve eraõiguslike töövahendajate ja renditööjõu vahendajate üle ühe täiendava järelevalvet teostava inspektori ametikoha moodustamist, mille orienteeruv riigieelarveline kulu on 30 620 eurot aastas.

Probleem 5. Muudatusega ei kaasne otseseid täiendavaid kulusid ega tulusid, sest töötukassa juba rakendab kaalutusõigust.

Probleem 6. Muudatusel on ajutine mõju töötuskindlustuse sihtfondide kuludele, kuid seda ainult kuni EL toetuse väljamakse taotluse rahuldamiseni.

Probleem 7. Mõningal määral suurenevad töötukassa kulud seoses töökoormuse suurenemisega. Hinnanguliselt on lisanduvat koordineerivat tööd vähemalt 0,5 töökoha jagu.

Probleem 8. Muudatusega ei laiendata õigust ettemaksele, vaid tagatakse ettemakse tegemine TVTS-is ettenähtud juhtudel. Seega isikute ring ei laiene ning kulu ei muutu võrreldes algsete prognoosidega, kuna eelnevalt on olnud arvestatud, et neil isikutel tekib õigust ettemaksele.

Probleem 9. Muudatus vähendab vähesel määral töötukassa kulusid, kuna muudatuse tulemusel ei teki tööturuteenuste ja tööotsingunõustamisega kaasnevaid kulusid, mis oleksid tekkinud, kui sihtrühm oleks põhihariduse omandamise järgsetel suvekuudel töötuna arvele võetud. Muudatusega ei kaasne täiendavat töövõimetoetuste kulu, sest isik oleks saanud töövõimetoetust ka siis, kui ta oleks suvekuudel enne õpingute jätkamist olnud töötuna arvel. Muudatuse mõju töötukassa kulude kokkuhoiule on minimaalne, arvestades sihtrühma suuruse osakaalu kõigest registreeritud töötutest (2,2%).

Probleem 10. Kuna muudatusega kaasnev mõju töötukassa töökoormusele ei ole märkimisväärne, ei kaasne sellega ka otseseid täiendavaid kulusid töötukassale.

14. Edasine mõjude analüüs

Muudatused ei too kaasa olulisi mõjusid, seetõttu ei kavandata eelnõu ettevalmistamise käigus edasist mõjuanalüüsi. **Probleem 5** -muudatus põhineb Riigikohtu lahendil.

VI. Kavandatav õiguslik regulatsioon ja selle väljatöötamise tegevuskava

Probleem 1

15. Valitav lahendus			
Valitakse esimene alternatiiv, mis on toodud punktis 9.			
15.1. Töötatakse välja uus tervikseadus		15.2. Muudatused tehakse senise seaduse struktuuris	X
15.3 Selgitus	Kavas on muuta TTTS § 36, mis sätestab SMT saamise õiguse.		
16. Puudutatud ja muudetavad õigusaktid			
Tööturuteenuste ja -toetuste seadus.			
17. Edasine kaasamise plaan – keda, millal ja kuidas kaasatakse			
Eelnõu koostamise raames kaastakse töötukassa.			
18. Põhjaliku mõjuanalüüsi toimumise aeg			
Põhjaliku mõjuanalüüsi koostamist ei kavandata.			
19. Eeldatav kontseptsiooni (HÕNTE § 1 lg 3) valmimise ja kooskõlastamisele saatmise aeg (kui järgmise sammuna koostatakse eelnõu kontseptsioon)	Kontseptsiooni koostamist ei ole kavandatud.		
20. Eeldatav eelnõu avaliku konsultatsiooni ja kooskõlastamise aeg	VTK kooskõlastamise aeg: aprill 2017. Eelnõu kooskõlastamisele saatmise aeg: mai 2017.		
21. Õigusakti eeldatav jõustumise aeg	01.01.2018		
22. Vastutavate ametnike nimed ja kontaktandmed	Tööhõive osakonna nõunik Õie Jõgiste (oiie.jogiste@sm.ee tel 626 9195)		

Probleem 2

15. Valitav lahendus			
Kavandatavaks lahenduseks on töötutoetuse maksmise lõpetamise regulatsiooni täiendamine, et vähendada töövõimetoetuse korduvat tasaarveldamist töövõimetoetuse võrra.			
15.1. Töötatakse välja uus tervikseadus		15.2. Muudatused tehakse senise seaduse struktuuris	X
15.3 Selgitus	Muudatus hõlmab TTTS ühte paragrahvi, seega uue seaduse väljatöötamine ei ole asjakohane.		
16. Puudutatud ja muudetavad õigusaktid			
Tööturuteenuste ja -toetuste seadus.			
17. Edasine kaasamise plaan – keda, millal ja kuidas kaasatakse			
Eelnõu koostamise kaasatakse töötukassa.			
18. Põhjaliku mõjuanalüüsi toimumise aeg			
Põhjaliku mõjuanalüüsi koostamist ei kavandata.			
19. Eeldatav kontseptsiooni (HÕNTE § 1 lg 3) valmimise ja kooskõlastamisele saatmise aeg (kui järgmise sammuna koostatakse eelnõu kontseptsioon)	Kontseptsiooni koostamist ei ole kavandatud.		

20. Eeldatav eelnõu avaliku konsultatsiooni ja kooskõlastamise aeg	VTK kooskõlastamise aeg: aprill 2017. Eelnõu kooskõlastamisele saatmise aeg: mai 2017.
21. Õigusakti eeldatav jõustumise aeg	01.01.2018
22. Vastutavate ametnike nimed ja kontaktandmed	Tööhõive osakonna nõunik Kadi Kanarbik (kadi.kanarbik@sm.ee tel 626 9235)

Probleem 3

15. Valitav lahendus			
TTTS-is nähakse ette õiguslik alus töövõimetoetuse ja töövõime hindamise andmete ning töötamise ja töö eest saadud tasude andmete kandmiseks TÖIS-i (vt VTK punkt 9).			
15.1. Töötatakse välja uus tervikseadus		15.2. Muudatused tehakse senise seaduse struktuuris	X
15.3 Selgitus	Muudatusega täiendatakse TTTS § 8 ¹ lõike 4 punkti 4 puuduvate töövõime hindamise ja töövõimetoetuse andmetega ja samasse lõikesse lisatakse uus punkt 12, sätestades õigusliku aluse töötamise ja töö eest saadud tasude andmete kandmiseks TÖIS-i. MKS §-i 29 täiendatakse uue punktiga 15 ² mille kohaselt võib maksuhaldur avaldada maksusaladust sisaldavat teavet Sotsiaalministeeriumile TTTS §-s 81 sätestatud ülesannete täitmiseks.		
16. Puudutatud ja muudetavad õigusaktid			
Tööturuteenuste ja –toetuste seadus ning sotsiaalministri 12.12.2007. a määrus nr 81 „Tööpoliitika infosüsteemi asutamine ja põhimäärus“.			
17. Edasine kaasamise plaan – keda, millal ja kuidas kaasatakse			
Eelnõu koostamise raames kaastakse töötukassa, TEHIK ja Rahandusministeerium.			
18. Põhjaliku mõjuanalüüsi toimumise aeg			
Põhjaliku mõjuanalüüsi koostamist ei kavandata.			
19. Eeldatav kontseptsiooni (HÕNTE § 1 lg 3) valmimise ja kooskõlastamisele saatmise aeg (kui järgmise sammuna koostatakse eelnõu kontseptsioon)	Kontseptsiooni koostamist ei ole kavandatud.		
20. Eeldatav eelnõu avaliku konsultatsiooni ja kooskõlastamise aeg	VTK kooskõlastamise aeg: aprill 2017. Eelnõu kooskõlastamisele saatmise aeg: mai 2017.		
21. Õigusakti eeldatav jõustumise aeg	01.01.2018		
22. Vastutavate ametnike nimed ja kontaktandmed	Analüüsi ja statistika osakonna nõunik Brit Rammul (brit.rammul@sm.ee tel 626 9734 ning tööhõive osakonna nõunik Õie Jõgiste (oe.jogiste@sm.ee tel 626 9195)		

Probleem 4

15. Valitav lahendus			
Töövahendusele ja renditööle kohalduvate nõuete täiendamine, järelevalve tõhustamine ja andmine Tööinspeksioonile vastavalt VTK punkti 9 alapunktidele 1-6.			
15.1. Töötatakse välja uus tervikseadus		15.2. Muudatused tehakse senise seaduse struktuuris	X
15.3 Selgitus	Muudetakse TTTS § 12, § 38 - 39 ¹ ja § 42 ¹ ning TLS-i lisatakse uus säte.		
16. Puudutatud ja muudetavad õigusaktid			

Tööturuteenuste ja -toetuste seadus ning töölepingu seadus.	
17. Edasine kaasamise plaan – keda, millal ja kuidas kaasatakse	
Eelnõu koostamise raames kaastakse Tööinspektsioon, töövahendust osutavad ja renditööjõudu vahendavad ettevõtjad ning sotsiaalpartnerid.	
18. Põhjaliku mõjuanalüüsi toimumise aeg	
Põhjaliku mõjuanalüüsi koostamist ei kavandata.	
19. Eeldatav kontseptsiooni (HÖNTE § 1 lg 3) valmimise ja kooskõlastamisele saatmise aeg (kui järgmise sammuna koostatakse eelnõu kontseptsioon)	Kontseptsiooni koostamist ei ole kavandatud.
20. Eeldatav eelnõu avaliku konsultatsiooni ja kooskõlastamise aeg	VTK kooskõlastamise aeg: aprill 2017. Eelnõu kooskõlastamisele saatmise aeg: mai 2017.
21. Õigusakti eeldatav jõustumise aeg	01.01.2018
22. Vastutavate ametnike nimed ja kontaktandmed	Tööhõive osakonna nõunik Annika Sepp (annika.sepp@sm.ee; tel 626 722), ja tööelu arengu osakonna töösuhete poliitika juht Mariliis Proos (mariliis.proos@sm.ee , 6269 255)

Probleem 5

15. Valitav lahendus			
TTTS §-i 41 ja TKindIS §-i 46 lisatakse kaalutusõigus.			
15.1. Töötatakse välja uus tervikseadus		15.2. Muudatused tehakse senise seaduse struktuuris	X
15.3 Selgitus	Muudetakse TTTS § 41 ja § 46.		
16. Puudutatud ja muudetavad õigusaktid			
Tööturuteenuste ja -toetuste seadus ning töötuskindlustuse seadus.			
17. Edasine kaasamise plaan – keda, millal ja kuidas kaasatakse			
Eelnõu koostamise raames kaastakse töötukassa.			
18. Põhjaliku mõjuanalüüsi toimumise aeg			
Põhjaliku mõjuanalüüsi koostamist ei kavandata.			
19. Eeldatav kontseptsiooni (HÖNTE § 1 lg 3) valmimise ja kooskõlastamisele saatmise aeg (kui järgmise sammuna koostatakse eelnõu kontseptsioon)	Kontseptsiooni koostamist ei ole kavandatud.		
20. Eeldatav eelnõu avaliku konsultatsiooni ja kooskõlastamise aeg	VTK kooskõlastamise aeg: aprill 2017. Eelnõu kooskõlastamisele saatmise aeg: mai 2017.		
21. Õigusakti eeldatav jõustumise aeg	01.01.2018		
22. Vastutavate ametnike nimed ja kontaktandmed	Tööhõive osakonna nõunik Õie Jõgiste (oe.jogiste@sm.ee tel 626 9195)		

Probleem 6

15. Valitav lahendus
TKindIS §-de 37 ja § 38 lõigetes 3 asendatakse sõnad „Euroopa Sotsiaalfond“ sõnadega „tööhõivet soodustavad EL toetused“.

15.1. Töötatakse välja uus tervikseadus		15.2. Muudatused tehakse senise seaduse struktuuris	X
15.3 Selgitus	Muudatused hõlmavad TKindIS § 37 lõiget 3 ja § 38 lõiget 3.		
16. Puudutatud ja muudetavad õigusaktid			
Töötuskindlustuse seadus.			
17. Edasine kaasamise plaan – keda, millal ja kuidas kaasatakse			
Eelnõu koostamise raames kaastakse töötukassa.			
18. Põhjaliku mõjuanalüüsi toimumise aeg			
Ei planeerita põhjalikku mõjuanalüüsi.			
19. Eeldatav kontseptsiooni (HÕNTE § 1 lg 3) valmimise ja kooskõlastamisele saatmise aeg (kui järgmise sammuna koostatakse eelnõu kontseptsioon)	Kontseptsiooni koostamist ei ole kavandatud.		
20. Eeldatav eelnõu avaliku konsultatsiooni ja kooskõlastamise aeg	VTK kooskõlastamise aeg: aprill 2017. Eelnõu kooskõlastamisele saatmise aeg: mai 2017.		
21. Õigusakti eeldatav jõustumise aeg	01.01.2018		
22. Vastutavate ametnike nimed ja kontaktandmed	Tööhõive osakonna tööturupoliitika juht Janar Kriiska (janar.kriiska@sm.ee tel 626 9185) ja nõunik Õie Jõgiste (oie.jogiste@sm.ee tel 626 9195)		

Probleem 7

15. Valitav lahendus			
Ülesanne EURES vastuvõtusüsteemi hallata pannakse TKindIS-s töötukassale (vt punkti 9 probleem 7 alapunkt 1).			
15.1. Töötatakse välja uus tervikseadus		15.2. Muudatused tehakse senise seaduse struktuuris	X
15.3 Selgitus	Muudetakse TKindIS § 23 lõike 2 punkti 8 ¹ .		
16. Puudutatud ja muudetavad õigusaktid			
Töötuskindlustuse seadus.			
17. Edasine kaasamise plaan – keda, millal ja kuidas kaasatakse			
Eelnõu koostamise raames kaastakse töötukassa, töövahendust osutavad ettevõtjad, tööalast nõustamis pakkuvad organisatsioonid, Teenusmajanduskoda, sotsiaalpartnerid.			
18. Põhjaliku mõjuanalüüsi toimumise aeg			
Ei planeerita põhjalikku mõjuanalüüsi.			
19. Eeldatav kontseptsiooni (HÕNTE § 1 lg 3) valmimise ja kooskõlastamisele saatmise aeg (kui järgmise sammuna koostatakse eelnõu kontseptsioon)	Kontseptsiooni koostamist ei ole kavandatud.		
20. Eeldatav eelnõu avaliku konsultatsiooni ja kooskõlastamise aeg	VTK kooskõlastamise aeg: aprill 2017. Eelnõu kooskõlastamisele saatmise aeg: mai 2017.		
21. Õigusakti eeldatav jõustumise aeg	01.01.2018		
22. Vastutavate ametnike nimed ja kontaktandmed	Tööhõive osakonna nõunik Annika Sepp (annika.sepp@sm.ee tel 626 9722)		

Probleemid 8 - 10

15. Valitav lahendus			
Probleem 8 - Töövõimetoetuse ettemakse saamine seotakse lahti töövõime hindamise otsuse tegemise ajast ja asendatakse taotluse õigeaegse esitamisega.			
Probleem 9 - Punktis 9 toodud alternatiiv nr 1. Teiste alternatiivide sobimatust on põhjendatud punktis 9.			
Probleem 10 - TVTS-i täiendatakse selliselt, et töövõimetoetuse vähendamisel võetakse arvesse seda, et mitme kuu sissetulek on saadud ühes kuus maksja süül.			
15.1. Töötatakse välja uus tervikseadus		15.2. Muudatused tehakse senise seaduse struktuuris	X
15.3 Selgitus	Muudetakse TVTS § 12 lõiget 1, § 13 lõiget 5 ja § 27 lõiget 7.		
16. Puudutatud ja muudetavad õigusaktid			
Töövõimetoetuse seadus.			
17. Edasine kaasamise plaan – keda, millal ja kuidas kaasatakse			
Eelnõu väljatöötamisse kaasatakse töötukassa. Probleemi 9 puhul ka Eesti Puuetega Inimeste Koda ning Haridus- ja Teadusministeerium.			
18. Põhjaliku mõjuanalüüsi toimumise aeg			
El planeerita põhjalikku mõjuanalüüsi.			
19. Eeldatav kontseptsiooni (HÕNTE § 1 lg 3) valmimise ja kooskõlastamisele saatmise aeg (kui järgmise sammuna koostatakse eelnõu kontseptsioon)	Kontseptsiooni koostamist ei ole kavandatud.		
20. Eeldatav eelnõu avaliku konsultatsiooni ja kooskõlastamise aeg	VTK kooskõlastamise aeg: aprill 2017. Eelnõu kooskõlastamisele saatmise aeg: mai 2017.		
21. Õigusakti eeldatav jõustumise aeg	01.01.2018		
22. Vastutavate ametnike nimed ja kontaktandmed	Tööhõive osakonna nõunik Õie Jõgiste (oie.jogiste@sm.ee tel 626 9195) ja peaspetsialist Sabina Trankmann (sabina.trankmann@sm.ee tel 626 9188)		